שנים אוחזין פרק ראשון בבא מציעא י.

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מתניתין רבנן היא. ומשמועינן ריש"ע להיכא דזכי ביה ליהו לחמרין מגו וסיפא משמועינן להיכא דלא זכי ביה ליהו מגו דלי נעבי זכי לה לחמרי': **הא.** מתני' דהכא מני: **דאמר מחילה.** הלי מני זכיתי בה דקאמר תחילה קאמר ליה מתחילה הגבהתיה לגורלי ולך לגרכך ולעולם המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו דומיא דמעיר לענין: **הכי נמי מסתברא.** דזכיתי מחילה משעת הגבהה קאמר מתני': **מדקתני סיפא הו'.** ולי תחילה דסיפא לאו משעת הגבהה קאמר אלא מעת הגבהה קאמר מני זכיתי מחילה קודם שנתחייב לך נתכוונתי לזכות בה: **נמה לי.** למיתנא בה תחילה פשיטא לחיפוי לפי' לא לימא מחילה בפירוש משמע מחילה קאמר דמי מני למימר מני זוכה בה עכשיו והלה חייב בידו: **אלא לאו הא קמ"ל.** דריש"ע דמתני' דקתני זכה בה דקאמר תחילה ומשמועינן סיפא דאם משנתנה לו טען לו אומה טענה ואמר מני הגבהתיה מתחילה לגורלי לא אמר כלום דגלי דעתיה כשנתנה לו לחלטיעתיה דמי מגבהה: **ואידך.** רב נחמן אמר לך דתנא סיפא תחילה: **לגלויי רישא.** למימר דוקא קתני מדסיפא תחילה קתני וריש"ע לא תנא דוקא הוא: **סיפא.** הלא לפסוק הלא תחילה אמר מני זכיתי מחילה קודם שנתחייב לך לא אמר כלום דגלי דעתיה כשנתנה לו לחלטיעתא דמי מגבהה וריש"ע הלא אמר תחילה ופ"ה זכה בה: **הוי פופס לנעל חוב במקום שחב לאחרים.** כלומר הבא מלוה ופופס ממון מכירו בשביל חוב שיש לאחר עליו וגם לקדם עד שלא יפטרנו בעל חוב אחר ונמצא פופס זה חב בפיקסתו וזכת את הנושים האחרים: **חב לאחרים.** מפקיד את האחרים כמו אין מבין לאדם (כתובות דף יא.): **לא קנה.** כלאמר בכתובות ד) הלאו כל כמיניה להיות קופץ מלוי ומב נאלו מאחר שלא עשאו אותו הנושה שליח לפופס: **נכס עמי היום.** הלא נכסב עמו אלא לגיכוי ועיבור וכהגבהה המציאה אין זו ממלאכת בעל הבית ונקנאה פועל והוא יכנה לו משכרו שכר פעולת גיכוי ועיבור כל שעת הגבהה: **אמר לו עשה עמי מלאכה היום.** כל מלאכה שהוא עושה מלאכת בעל הבית היא ונקנה בעל הבית אלמא המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו: **כי הדר ביה טעמא אחרינא הוא.** הא לאמר כי הדר ביה היא הרשות בידו לאו משום דעד השתא לאו כיד בעל הבית הוא אלא טעמא אחרינא הוא שאין פועל יכול לחזור בו אפי' בחצי היום אמר ליה כל כמה דלא הדר ביה כיד בעל הבית הוא כי הדר ביה דטעמא אחרינא הוא דכתיב כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם ולא עבדים לעבדים אמר ר' חייא בר אבא אמר ר' יוחנן המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו ואם תאמר משנתינו דאמר תנה לי ולא אמר זכה לי: **מתני'** ראה את המציאה ונפל עליה אחר והחזיק בה זה שהחזיק בה זכה בה: **גמ'** אמר ריש לקיש משום אבא כהן ברדלא ארבע אמות של אדם קונות לו בכל מקום [מאי טעמא] תקינו רבנן דלא לאנצויי אמר אביי מותיב ר' חייא בר יוסף פיאה אמר רבא מותיב ר' יעקב בר אידי נזיקין אמר אביי מותיב ר' חייא בר יוסף פיאה וזרק על השאר אין לו בה כלום נפל לו עליה פרס טליתו עליה מעבירין אותו הימנה וכן בעומר שכחה ואי אמרת ארבע אמות של אדם קונות לו בכל מקום נקנו ליה ארבע אמות דידיה הכא במאי עסקינן דלא אמר אקני ואי תקון רבנן כי לא אמר מאי הוי כיון דנפל גלי דעתיה דבנפילה ניחא ליה דנקני רב

מתניתין מני רבנן היא אלא אי אמרת בעשיר ועני מחלוקת אבל מעני לעני דברי הכל זכה לו הא מני לא רבנן ולא ר' אליעזר אמר ליה מתני' דאמר תחילה הכי נמי מסתברא דקתני סיפא אם משנתנה לו אמר אני זכיתי בה תחילה לא אמר כלום בסיפא למה לי פשיטא אע"ג דלא אמר תחילה תחילה קאמר אלא לאו הא קמ"ל רישא דאמר תחילה ואידך תנא סיפא לגלויי (ו) רישא סיפא דאמר תחילה רישא דלא אמר תחילה רב נחמן ורב חסדא דאמרי תרוייהו (ז) המגביה מציאה לחבירו לא קנה חבירו מאי טעמא הוי תופס לבעל חוב במקום שחב לאחרים (ח) והתופס לבעל חוב במקום שחב לאחרים לא קנה איתיביה רבא לרב נחמן (ט) מציאת פועל לעצמו במה דברים אמורים בזמן שאמר לו בעל הבית נכש עמי היום עדור עמי היום אבל אמר לו עשה עמי מלאכה היום מציאתו של בעל הבית הוא א"ל שאני פועל דידו כיד בעל הבית הוא (י) והאמר רב (יא) פועל יכול לחזור בו אפי' בחצי היום אמר ליה כל כמה דלא הדר ביה כיד בעל הבית הוא כי הדר ביה (יב) דטעמא אחרינא הוא דכתיב (יג) כי לי בני ישראל עבדים (יד) עבדי הם ולא עבדים לעבדים אמר ר' חייא בר אבא אמר ר' יוחנן (טו) המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו ואם תאמר משנתינו (טז) דאמר תנה לי ולא אמר זכה לי: **מתני'** (יז) ראה את המציאה ונפל עליה אחר והחזיק בה זה שהחזיק בה זכה בה: **גמ'** אמר ריש לקיש משום אבא (יח) כהן ברדלא (יט) ארבע אמות של אדם קונות לו בכל מקום (כ) [מאי טעמא] תקינו רבנן דלא (כא) אתי לאנצויי אמר אביי מותיב ר' חייא בר יוסף פיאה אמר רבא מותיב ר' יעקב בר אידי נזיקין אמר אביי מותיב ר' חייא בר יוסף פיאה וזרק על השאר אין לו בה כלום נפל לו עליה פרס טליתו עליה מעבירין אותו הימנה וכן בעומר שכחה ואי אמרת ארבע אמות של אדם קונות לו בכל מקום נקנו ליה ארבע אמות דידיה הכא במאי עסקינן דלא אמר אקני ואי תקון רבנן כי לא אמר מאי הוי (כב) כיון דנפל גלי דעתיה דבנפילה ניחא ליה דנקני ארבע אמות לא ניחא ליה דנקני רב נחמן ורב חסדא (כג) אמרי תרוייהו המגביה מציאה לחבירו לא קנה חבירו מאי טעמא הוי תופס לבעל חוב במקום שחב לאחרים דלא קנה. ומותיב רבא לרב נחמן מציאת פועל לעצמו בד"א בזמן שאמר לו נכש עמי היום. אבל אמר לו עשה עמי מלאכה היום מציאתו לבעל הבית. ופריק רב נחמן שאני פועל דכל זמן דלא הדר ביה כיד בעה"ב דמי. (ו) והדר ביה רב נחמן דגרסי' בסוף מס' יו"ט איתמר מילא מים ונתן לחבירו [כו'] ר' נחמן [אמר] כרגלי מי שנתמלאו לו. נחמן קנה חבירו ולכך הוי כרגלי מי שנתמלאו לו ורמ"י גרס התם מ"ס קני ומר סבר לא קני ול"ג מציאה ולכולהו סברי לא קני חבירו מלא ורב נחמן סבר דמגביה נמי לא קני ולכך כשלקח מהיכרו ממנו קנאו (ו) [מן הספקר שמתכוין לקנות מבל המגביה לא הגיה לקנות] ורב ששת סבר דקנה הממלא דכיון דלא קנה חבירו הוי קנה ולכך הוי כרגלי מי שנתמלאו לו ורמ"י גרס התם מ"ס קני ומר סבר לא קני ול"ג מציאה ולכולהו סברי לא קני חבירו מלא ורב נחמן סבר דמגביה נמי לא קני ולכך כשלקח מהיכרו ממנו קנאו ו) ריש"ע דאמר מציאה לחבירו קנה חבירו ואפילו הכי לא קני ול"ג מציאה ולכולהו סברי לא קני חבירו מלא ורב נחמן סבר דמגביה נמי לא קני ולכך כשלקח מהיכרו ממנו קנאו (ו) [מן הספקר שמתכוין לקנות מבל המגביה לא הגיה לקנות] ורב ששת סבר דקנה הממלא דכיון דלא קנה חבירו הוי קנה ולכך הוי כרגלי מי שנתמלאו לו ורמ"י גרס התם מ"ס קני ומר סבר